

Manuál k finančnímu modelu *verze 2*

verze II.0.11PP

duben 2017

Státní fond životního prostředí ČR

Kaplanova 1931
148 00 Praha 11

MANUÁL K FINANČNÍMU MODELU VERZE 2

Tento dokument byl připraven pro Operační program Životní prostředí v programovém období 2007 - 2013 jako prostředek k zajištění některých požadavků Evropské komise vztahujících se k provozování vodohospodářské infrastruktury. Předchozí verze tohoto dokumentu II.0.7, II.0.8 a II.0.9 zpracovala společnost MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. Poskytovatel dokumentu II.0.10, II.0.11 a této verze dokumentu II.0.11PP, Státní fond životního prostředí ČR, nenese odpovědnost za důsledky užití tohoto dokumentu pro jiné účely, než pro které je určen a neodpovídá za škody a případné ztráty způsobené užitím tohoto dokumentu.

Státní fond životního prostředí ČR, 2017

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	3
ČÁST A – ZÁKLADNÍ MODUL	6
1 TEORETICKÝ ÚVOD	6
1.1 Přiměřený zisk jako návratnost kapitálu	6
1.2 Prvky ReHoK	7
1.2.1 Provozní majetek	8
1.2.2 Infrastrukturní majetek	8
1.2.3 Pracovní kapitál	8
1.2.4 Předplacené nájemné	9
1.2.5 Očekávání	9
1.3 Model II a „cenová fixace“	9
1.4 Výpočet Požadovaného příjmu a ceny	9
2 UŽIVATELSKÁ ČÁST	12
2.1 Struktura Základního modulu	12
2.2 Průvodce jednotlivými listy	14
2.2.1 Společné vstupy	14
2.2.2 Nájemné Vodné / Stočné	17
2.2.3 Vstupy Vodné / Stočné	19
2.2.4 Souhrn	23
ČÁST B – HISTORICKÝ MODUL	25
1 TEORETICKÝ ÚVOD	25
1.1 Očekávání	25
1.1.1 Výpočet Očekávání	26
1.1.2 Přidělování Očekávání	27
1.2 Regulatorní hodnota majetku	28
1.2.1 Úprava ReHoM o inflaci	28
1.2.2 Přidělení ReHoM	28
2 UŽIVATELSKÁ ČÁST	29
2.1 Struktura Historického modulu	29
2.2 Průvodce jednotlivými listy	30
2.2.1 Vstupy	30
2.2.2 Přidělení Provozního Majetku	34
2.2.3 Přidělení Očekávání	35
2.2.4 Výstupy	36
2.2.5 Vstupy Investice	37
2.2.6 Vstupy Předplacené nájemné	37
3 SEZNAM TABULEK	38

ÚVODNÍ SLOVO

Tento „Manuál k finančnímu modelu – verze 2“ (dále jen „**Manuál**“) je příručkou pro „Finanční model pro vlastníky a provozovatele vodohospodářské infrastruktury – verze 2“ (dále jen „**Model II**“). Původní Finanční model pro vlastníky a provozovatele vodohospodářské infrastruktury (dále jen „**Model I**“) byl vytvořen konzultanty společnosti Mott MacDonald (dále jen „**Konzultant**“) na základě požadavku Ministerstva životního prostředí ČR (dále jen „**MŽP**“) s ohledem na specifikované podmínky uvedené v dokumentu „Podmínky přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2007 – 2013“ (dále jen „**Podmínky přijatelnosti**“) týkající se problematiky výpočtu ceny pro vodné a stočné.

Příloha 7 Operačního programu Životní prostředí vyžaduje (dále jen „**OPŽP**“), aby u všech stávajících provozních smluv oddílného typu:

„tarif [byl] stanovován tak, aby byla podporována kvalita služeb poskytovaných spotřebitelům a současně došlo k zajištění dlouhodobé udržitelnosti infrastruktury; přitom se zohlední smluvní závazky a přiměřený ekonomický zisk provozovatele (s ohledem na část A.1.1.b Návrhu [Podmínek přijatelnosti])“,

přičemž část A.1.1.b Podmínek přijatelnosti stanovuje pravidla pro výpočet ceny pro vodné a stočné a vyžaduje, aby:

„podkladem pro výše uvedený výpočet ceny pro vodné a stočné uvedený v provozní smlouvě [byl] finanční model (obdobný k modelu, který je vyžadován jako součást koncesních projektů)“.

Tímto požadovaným modelem byl právě Model I a jeho uživatelsky zjednodušenou verzi představuje nyní Model II (verzi Modelu I je možno i nadále používat). Použití Modelu II se předpokládá u Oddílného modelu provozování,¹ kde vlastníci vodohospodářské infrastruktury (dále jen „**Vlastníci**“ případně „**Vlastník**“) předpokládají čerpání dotací z OPŽP v letech 2007 - 2013.

Nutno dodat, že výše uvedená podmínka v části A.1.1.b Podmínek přijatelnosti není jedinou, která má být za daným účelem splněna. Dalšími je zejména použití následujících principů:

„metody cenového stropu (pevná cena) ... [výše zisku] bude zafixována na průběžné maximální hodnoty zaručující návratnost vloženého kapitálu ... rozdíl mezi reálně dosaženým kalkulačním ziskem a průběžně definovaným kalkulačním ziskem [bude] dělen“ atd.

Splnění těchto dalších podmínek ztělesňuje jiný nástroj na platformě MS Excel, a to „Vyrovnávací nástroj pro tvorbu cen pro vodné a stočné“ (dále jen „**Nástroj**“). Jeho použití (zapracování do smlouvy) není, na rozdíl od použití Modelu, povinné. Důležité je však ve smlouvě zakotvit výše zmíněné principy, na kterých je Nástroj založen.

Vznik Modelu II (a do budoucna i Nástroje II) byl iniciován MŽP na základě zkušeností s předchozími verzemi těchto nástrojů a současně na základě obdržení připomínek ze strany „Evropské komise“ (dále jen „**EK**“).

¹ „Oddílný model“ ve vodním hospodářství označuje provozní smlouvy uzavírané mezi vlastníky veřejného vodohospodářského majetku a provozovateli (dále jen „**Provozovatelé**“ případně „**Provozovatel**“), ve kterém mají často soukromé subjekty většinový podíl. Tyto provozní společnosti mají pracovní síly, vlastní stroje a nářadí, budovy a pozemky, koncese, oprávnění a znalosti, nutné k zabezpečení provozování vodohospodářské infrastruktury dle platné legislativy.

Nové verze vycházejí ze stejných principů a provádí totožné výpočty (s výjimkou některých drobných úprav)² jako verze předešlé. Věcně nezměněná výpočetní část obou verzí Modelů umožňuje používání obou verzí. Záleží pouze na uživateli, kterou verzí využije.

Nejdůležitější změnou, kterou může každý uživatel na první pohled identifikovat, je celková úprava struktury Modelu II, jejímž jediným a zásadním cílem bylo zlepšit uživatelské prostředí pro vlastní aplikaci. Předpokládá se, že uživatelské zjednodušení Modelu II povede k tendenci využívat spíše aktuální verzi.

Model II je rozdělen do dvou základních modulů. Části Modelu I, které nejsou vždy nezbytné, byly vyjmuty a tvoří samostatný modul – „**Historický modul**“ (dále jen „**HM**“). Části týkající se všech provozovatelů v rámci OPŽP pak tvoří „**Základní modul**“ (dále jen „**ZM**“), který byl redukován z pohledu veřejně publikovaných informací a tím se stal daleko více přehledný.

HM obsahuje prvky původního Modelu I, které se ovšem ne vždy uplatňovaly pro každého uživatele. Jedná se především o historický výpočet Regulační hodnoty majetku (dále jen „**ReHoM**“), který umožňuje úpravu hodnoty majetku o inflaci od okamžiku vstupu dominantního investora do společnosti provozovatele a zahrnutí výše Očekávání do Regulační hodnoty kapitálu (dále jen „**ReHoK**“). HM dále zahrnuje standardní postup přidělení provozního majetku na jednotlivou smlouvu tam, kde provozovatel má více provozních smluv a výše provozního majetku nevzešla ze soutěže. Tento modul je podrobněji popsán v Části [B](#) tohoto Manuálu

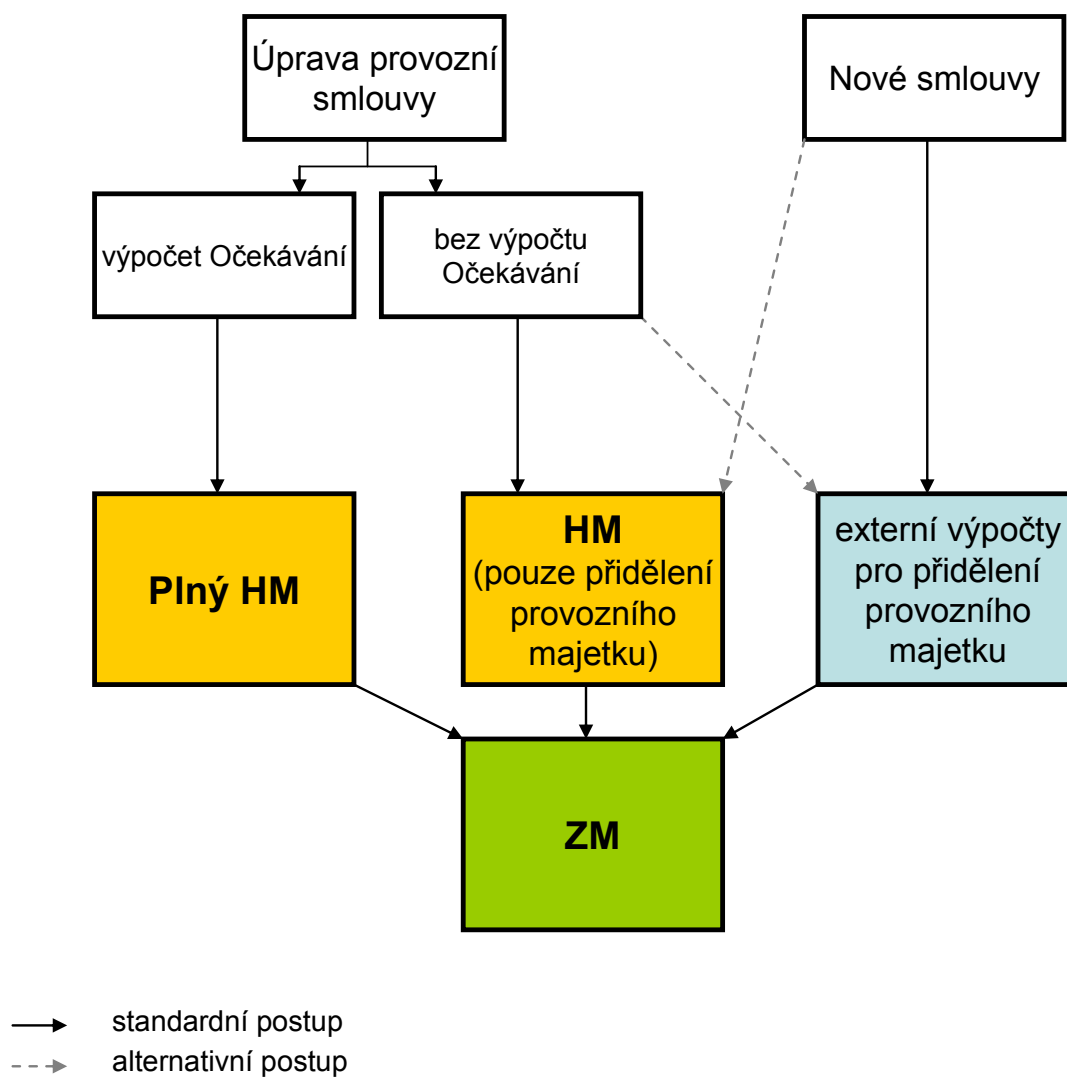
Pokud uživatel nechce jít cestou historických výpočtů (nebylo by to pro něj prospěšné), stačí mu vyplnit ZM. V takovém případě je třeba doplnit Model II vedlejšími výpočty, které je třeba doložit (přidělení provozního majetku konkrétní službě – pitné resp. odpadní vodě). Je zároveň možné používat HM k výpočtu přidělení provozního majetku. Výstupy v oblasti provozního a infrastrukturního majetku a zbývajících předplaceného nájemného je přípustné převzít z HM do ZM pouze tehdy, pokud dochází zároveň k výpočtu a uplatnění Očekávání (třeba i záporných).

HM má minimální význam za situace veřejné soutěže k výběru nového provozovatele a tudíž jeho použití se v tomto kontextu nepředpokládá.

Oba moduly Modelu II jsou vytvořeny v softwaru Microsoft Excel 2003. Jsou tedy funkční i ve vyšších verzích MS Excel.

² Nejpodstatnější změna je vyloučení úvěrů provozovatelů vlastníků infrastruktury z Regulační hodnoty kapitálu provozovatele. Předpokládá se, že tyto úvěry nesouvisejí s tvorbou ceny pro vodné a stočné. Předplacený nájem nadále zůstává jako prvek Regulační hodnoty kapitálu provozovatele.

Obrázek 1: Využití HM

ČÁST A – ZÁKLADNÍ MODUL

1 TEORETICKÝ ÚVOD

Základními funkcemi ZM jsou:

- vyčíslení přiměřeného zisku způsobem, jaký vyžadují Podmínky přijatelnosti, tj. jako návratnost vloženého kapitálu, a to na základě řádně opodstatněného a kvantitativního přístupu; a
- ověření, že výše nájemného, které vlastník navrhuje a dále musí vybrat ke splnění podmínek OPŽP, je dostačující k naplnění požadavků Plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací.³

Je nezbytné určit, jakým způsobem vyjádřit výši kapitálu vloženého do společnosti a jakou míru výnosu použít. Tyto dva faktory jsou ReHoK a Vážené průměrné náklady kapitálu (dále jen „VaPNaK“).

Model I plnil ještě jednu funkci, a to ověření, že výše nájemného dlouhodobě (do 30 let) může stačit k tvorbě zdrojů ve výši „plných odpisů“⁴ veškerých vodovodů a kanalizací provozovaných na základě dané provozní smlouvy. Tuto ověřovací funkci nyní plní finanční analýza k určení výše podpory,⁵ a není proto nutné znovu ověřit splnění této podmínky. Z tohoto důvodu došlo k výraznému zjednodušení části Modelu II týkající se nájemného. Jiné prvky finanční analýzy, které se zdánlivě objevují v Modelu II znova, je třeba opětovně sestavit, a to i za cenu jistého rozporu mezi těmito dvěma nástroji (FM a finanční analýza – z objektivních příčin, jelikož finanční analýza předchází FM a ne naopak). Je třeba zdůraznit, že může dojít ke zkrácení podpory pouze pokud vývoj ex post vede ke snížení finanční mezery počítané v původní finanční analýze o více než 10%. Většinou je potřeba hrubě se odchýlit od prognóz v původní finanční analýze, aby došlo k takovému snížení.

1.1 Přiměřený zisk jako návratnost kapitálu

Předpokládaná úroveň zisku provozovatele **po zdanění** se v zásadě rovná VaPNaK pro společnosti v daném sektoru násobené ReHoK příslušné společnosti:

$$\text{Předpokládaný zisk po zdanění} = \text{ReHoK} \times \text{VaPNaK}$$

VaPNaK jsou pro tento výpočet závazně nastaveny MŽP, které je kompetentním orgánem pro OPŽP.⁶ Aktuální výše VaPNaK je 7,0% (1.7.2011).

VaPNaK se tradičně počítá jako vážený průměr nákladů na cizí kapitál a nákladů na vlastní kapitál. Použitá váha je relativní směs financování pomocí cizího a vlastního kapitálu v optimální struktuře kapitálu pro společnost v daném sektoru.

Přístup k výpočtu VaPNaK v situaci, kdy jsou k dispozici jen omezené údaje, byl prezentován ve sdělení World Bank Institute v roce 1997, které nese název „A back of the envelope approach to

³ Viz Příloha č. 18 k vyhlášce č. 428/2001 Sb., v aktuálním znění.

⁴ Plnými odpisy je chápána hodnota infrastrukturního majetku oceněná dle povinné metodiky pro Vybrané údaje z majetkové evidence (VÚME) dělená průměrnou životností tohoto majetku.

⁵ Model pro zpracování finanční analýzy projektů pro prioritní osu 1 Operačního programu Životní prostředí (2007 - 2013)

⁶ V případě využití VaPNaK v rámci plošné regulace by v budoucnu mohlo být jejich vyhlášovatelem MF.

assess the cost of capital for network regulators“ (jehož autoři jsou Alexander a Estache).⁷ Tento přístup je použit pro účely nastavení VaPNaK v tomto Modelu II (podrobněji viz dokument “Nastavení historických a regulačních VaPNaK”).

1.2 Prvky ReHoK

ReHoK provozovatele má pět prvků:

- 1) Provozní majetek
- 2) Infrastrukturní majetek (financovaný a odpisovaný provozovatelem)
- 3) Pracovní kapitál
- 4) Předplacené nájemné
- 5) Očekávání

Tabulka 1 níže uvádí další podrobnosti o tom, jak jsou jednotlivé prvky oceňovány a zda je zajištěna návratnost z jednotlivých prvků.

Tabulka 1: Prvky ReHoK

Prvek ReHoK	Metoda ohodnocení (pro počáteční vstup do Modelu)	Návratnost	Způsob přidělení
Provozní majetek	Účetní hodnota (případně navýšena o inflaci s využitím HM)	ano Prostřednictvím odpisů na základě vstupu uživatele – skutečného odpisového plánu.	ano Na základě jednoho ze způsobů: historické ziskovosti, obratu či objemů.
Infrastrukturní majetek	Účetní hodnota (případně navýšena o inflaci s využitím HM)	ano Prostřednictvím odpisů na základě vstupu uživatele – skutečného odpisového plánu.	Příslušný majetek přidělen přímo k dané smlouvě (pro pitnou vodu nebo odpadní vodu).
Pracovní kapitál	Na základě obratu a provozních nákladů, které se používají k výpočtu pohledávek a závazků na základě hodnot z benchmarkingu.	ne Pracovní kapitál je dostupný pro investora a plně se vrátí na konci platnosti smlouvy.	Na základě obratu a provozních nákladů na danou smlouvu.
Předplacené nájemné	Zohlednění smluvních podmínek.	ano (implicitně) Předplacené nájemné je uvažováno prostřednictvím zvýšení ReHoK pro provozovatele po dobu trvání předplaceného nájmu.	Přidělené k příslušné smlouvě. Podíly přidělené na pitnou vodu a odpadní vodu lze libovolně nastavit.
Očekávání	Rozdíl mezi zdokumentovanou placenou cenou a vlastním kapitálem. Více informací je uvedeno v Části B.	ano Návratnost Očekávání je poskytnuta jako příspěvek k zisku po zdanění.	Na základě historické ziskovosti či obratu a délce stávajících smluv.

ReHoK lze v zásadě počítat dvěma způsoby, a to buď na základě historického přístupu a nebo z aktuální rozvahy. Oba dva způsoby výpočtu jsou rovnocenné a uživatel si může vybrat jeden z nich. Tyto přístupy se liší především nároky na vstupy a jejich využití vyplne ze zapojení / nevyužití HM. Jednotlivé prvky ReHoK jsou podrobněji popsány níže.

⁷ <http://www.regulationbodyofknowledge.org/documents/010.pdf>

1.2.1 Provozní majetek

Provozní majetek je společným vstupem pro obě složky (vodného a stočného) a je třeba jej nejprve přidělit. Konkrétní přidělení Provozního majetku mezi regulované a neregulované činnosti a následně mezi jednotlivé smlouvy v rámci regulovaných služeb dodávky pitné vody a odkanalizování a čištění odpadní vody je prováděno v HM a je popsáno v Části B tohoto Manuálu. Pro ZM je důležitý vstup v podobě vyčíslení ReHoM, ať už je její výše vypočítána v HM nebo na základě aktuální rozvahy provozovatele. U nově soutěžených smluv se předpokládá vyčíslení výše ReHoM v rámci soutěže pouze pro danou smlouvu (s případným odůvodněním ve vztahu k celkovému provoznímu majetku uchazeče). Tento postup posiluje i možnost zadat pouze přidělený provozní majetek pro každou složku zvlášť v listech Vstupy V/S. Tento variantní přístup zároveň předpokládá zadání odpisů provozního majetku v rámci jednotlivých položek provozních nákladů.

Pozdější aktualizace ReHoM (např. z důvodu fúze dvou provozních společností) není předmětem ZM, ale spíše Nástroje. Pokud by investice do provozního majetku byly plně promítány do ceny, bude aktualizace hodnoty provozního majetku předmětem každoročního vyrovnání. V opačném případě lze o případné aktualizaci uvažovat až během periodického přezkoumání v rámci znovu nastavení ZM pro druhé nebo další období cenové fixace.

1.2.2 Infrastrukturní majetek

Přidělení infrastrukturního majetku je v zásadě přímé. Majetek je přidělován (100%) podle své funkce – Model II předpokládá, že je infrastrukturní majetek používán výhradně pro jednu smlouvu a s ohledem na typ služby (pitná nebo odpadní voda).⁸ Pro vstupní hodnotu jako ReHoM platí to samé, co pro provozní majetek (buď je nutné uplatnit HM pro výpočet oprávněné úpravy o inflaci, nebo používat hodnoty přímo z rozvahy provozovatele).

Nelze z důvodu odlišného přístupu k odpisům zadat jak infrastrukturní, tak i provozní majetek do relevantní části ZM (listy Vstupy V/S). Pokud je třeba zadat samostatný infrastrukturní majetek, do kterého provozovatel investoval, je potřeba zvolit přístup k odpisům provozního majetku na základě přidělení provozního majetku celé provozní společnosti.

1.2.3 Pracovní kapitál

Pracovní kapitál se počítá jako součet následujících tří prvků:

- pohledávky = $X \text{ dní} / 365 \times \text{roční obrát}$,
- závazky = $Y \text{ dní} / 365 \times \text{roční provozní náklady}$ (se záporným znaménkem)
- zásoby (na základě stávajících a předpokládaných hodnot).

Hodnoty X a Y jsou v Modelu II nastaveny jako průměrné hodnoty, které mohou být zpřísněny na základě dohody vlastníka a provozovatele (nebo jako výstup ze soutěže) – není přípustné navýšit celkový požadovaný pracovní kapitál.⁹ Tento přístup znamená, že nadprůměrné společnosti jsou odměňovány za své efektivní řízení pracovního kapitálu, zatímco podprůměrné společnosti jsou postihovány za špatné řízení pracovního kapitálu. V Modelu II jsou hodnoty pro X

⁸ Pokud je majetek ve skutečnosti využíván ve více než v jedné smlouvě, potom se toto využití musí odrážet v zadáných hodnotách, tzn., že pokud má majetek hodnotu 100 mil. Kč a ve skutečnosti se rovnocenně využívá ve dvou smlouvách, potom musí být tento majetek zadán jednou jako infrastrukturní majetek v hodnotě 50 mil. Kč pro danou smlouvu, zatímco zbývajících 50 mil. Kč se vloží do kategorie "Infrastrukturní majetek – jiná infrastruktura".

⁹ Tj. u regulovaných služeb není přípustné navýšit hodnotu X nad 90 dnů nebo snížit hodnotu Y pod 15 dnů, a podobně u neregulovaných služeb.

a Y přednastaveny na úrovni 90 a 15 dní pro regulované služby a 60 a 15 dní pro neregulované služby.

1.2.4 Předplacené nájemné

Přidělení předplaceného nájemného je analogické k přístupu k infrastrukturnímu majetku a proto je v zásadě přímé: předplacené nájemné je přidělené k příslušné smlouvě na základě předpokladu, že je vždy provázáno s jednou stanovenou smlouvou. Existuje zde ale dodatečná otázka, jak přidělit tento prvek ReHoK mezi pitnou a odpadní vodu. Pro tento účel si může uživatel Modelu II libovolně zvolit jakékoliv rozdělení. Toto rozdělení by mělo odrážet používání prostředků (za služby spojené s dodávkou pitné vody a odváděním / čištěním odpadních vod).

1.2.5 Očekávání

Výpočet a stanovení tohoto prvku spadá výhradně do HM, pro podrobnější seznámení s ním viz Část B, kap. 1.1.

Počáteční Očekávání jsou definována jako rozdíl mezi cenou placenou za celou provozní společnost a vlastním kapitálem¹⁰ koupeného subjektu. V případě, že dominantní investor koupil pouze částečný podíl v provozní společnosti, potom je Očekávání definováno rozdílem mezi zaplacenou částkou dělenou výší koupeného podílu ve společnosti provozovatele, a vlastním kapitálem koupeného subjektu.

Pokud by to, co výpočet Očekávání představuje, bylo obsaženo v rozvaze provozovatele již v podobě Goodwillu, je pak třeba výpočet Očekávání z ReHoK vyloučit. V opačném případě by došlo k započítání Očekávání dvakrát.

1.3 Model II a „cenová fixace“

Podmínky přijatelnosti také požadují nastavení cen pro vodné a stočné, které lze účtovat po dobu cenové fixace v trvání nejméně pěti let. Takovéto období je v Modelu II nazýváno obdobím cenové fixace a jeho minimální délkou je právě **pět let**. Vzhledem k požadavkům na délku trvání smlouvy je maximální délka období cenové fixace 10 let. Je důležité zdůraznit, že Model II nenastavuje skutečné ceny, které mají být účtovány po dobu pěti let. Skutečná výše cen bude stanovena (*ex post* = následně) na základě skutečných hodnot u vybraných položek, jakými jsou objemy dodané vody, neovlivnitelné náklady a vývoj cenových indexů, a to s použitím buď doporučeného (nepovinného) Nástroje anebo vlastního postupu pro danou smlouvu, který zajistí uplatnění stejných zásad.

1.4 Výpočet Požadovaného příjmu a ceny

Model II (stejně jako jeho předchůdce) vychází z přístupu k výpočtu cen pro vodné a stočné *ex ante*, kdy požadované příjmy jsou děleny *ex ante* objemem (dodané pitné vody, odvedené odpadní vody). Požadované příjmy se skládají z prvků, které tak vstupují do ceny. Jejich součástí jsou:

- a) **Nájemné** – placené provozovatelem Vlastníkům, zpravidla *ex ante* stanovované Vlastníky. Pravidla OPŽP říkají, že Vlastníci musejí určit minimální výši nájemného kompatibilní s finanční udržitelností jejich infrastruktury. Obecně je dosažení této udržitelnosti chápáno za splněné, pokud existuje opodstatněný výhled, že jí bude dosaženo v horizontu roku 2030. Není následně možné snížit skutečnou výši nájemného pod tuto výši (lze ji samozřejmě jakkoliv zvýšit).

¹⁰ Některé významné položky cizích zdrojů podle Českých účetních standardů (jako například rezervy, případně časové rozlišení či odložená daň; nejedná se o taxativní výčet), mohou být na základě individuálního posouzení kompetentního úřadu zahrnuty případně vyjmuty z počáteční hodnoty Očekávání.

- b) Provozní náklady** – *ex ante* provozní náklady dohodnuté mezi provozovatelem a Vlastníky, které vstupují do ceny buď v předem dané výši (ovlivnitelné náklady) nebo dle skutečně dosažené výše (neovlivnitelné náklady). Při aplikaci Modelu II, *ex ante* hodnoty provozních nákladů nesmí vstoupit do ZM ve výši nad jejich poslední skutečnou hodnotou (resp. navýšení nad tuto hodnotu je možné pouze dle očekávaného vývoje cenových indexů).
- c) Odpisy** – jedná se o účetní odpisy v běžných cenách (nominální) tak, jak jsou zachyceny v účetnictví. Do Modelu II vstupují v reálném vyjádření (ve stálých cenách Výchozího roku).
- d) Úprava odpisů o inflaci** – potřebná úprava prováděná Modelem II za účelem zajištění návratnosti reálné hodnoty majetku, tj. zahrnutí takové částky do ceny, jaká bude teoreticky skutečně potřebná na obnovu.
- e) Výnos z ReHoK bez Očekávání** – jedná se o výnos ze všech prvků ReHoK kromě Očekávání (viz kap. Prvky ReHoK1.2 v Části A). Tento výnos je dán součinem ReHoK (bez Očekávání) a VaPNaK.
- f) Návratnost Očekávání** – jedná se o „odpis“ Očekávání vyčísleného k Výchozímu roku, které je rozpouštěno v pravidelných částkách do konce trvání smlouvy.
- g) Výnos z Očekávání** – jedná se o výnos plynoucí z titulu Očekávání, tedy aktuální výše Očekávání násobená VaPNaK.¹¹
- h) Daň z příjmu právnických osob** – jelikož VaPNaK jsou koncipované na výpočet zisku po zdanění, je třeba do požadovaného příjmu započíst i daň z příjmu právnických osob, aby zisk po zdanění byl roven vypočtenému přiměřenému zisku (ReHoK x VaPNaK).
- i) Dohodnuté snížení zisku provozovatele** – Model II počítá maximální výši přiměřeného zisku provozovatele a pokud se Vlastník a provozovatel dohodnou, lze tento zisk snížit. Ačkoliv Model II umožňuje snížení zisku až do nuly (záporný zisk není přijatelný), ve skutečnosti není doporučeno snížit zisk provozovatele tak daleko – část zisku je nutná k zajištění reprodukce majetku a bez tohoto zisku je málo pravděpodobné, že provoz bude skutečně dlouhodobě udržitelný.

Prvky (d) až (i) představují z účetního hlediska přiměřený zisk přiznaný (vypočtený) Modelem II *ex ante*. Přiměřený účetní zisk *ex post* může být vyšší nebo nižší z důvodu několika faktorů (např. objem dodané vody, výše neovlivnitelných nákladů nebo úspory ovlivnitelných provozních nákladů provozovatelem).

V souladu s českou legislativou jsou požadované příjmy ze služeb spojených s dodávkou pitné vody a odkanalizováním a čištěním odpadních vod vypočítány samostatně (ve dvou samostatných kalkulacích).

Z hlediska národní cenové regulace je legitimita Modelu a jemu příslušných, výše popsaných principů stanovena na základě Cenového výměru MF pro rok 2009, kde je uvedeno:

„Subjekty, které postupují podle přílohy č. 7 Operačního programu Životní prostředí pro období 2007 – 2013 Dohoda mezi Českou republikou a Evropskou komisí na Podmínkách přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2007 – 2013 a používají k naplnění těchto podmínek pro čerpání prostředků k tomuto účelu v nich stanovený postup pro výpočet ceny, považuje se tento postup za postup podle stanovených pravidel věcného usměrňování cen.“

Cena, vypočtená v Modelu II jako podíl požadovaného příjmu a objemu, není konečnou cenou účtovanou finálním spotřebitelům. Jedná se pouze o cenu *ex ante* (odhad dopředu), která se bude na základě později zjištěných skutečností (např. skutečně dosažené objemy produkce)

¹¹ Na rozdíl od Modelu I, Model II umožňuje dva přístupy k návratnosti a výnosu z Očekávání. Druhým přístupem je anuitní splácení analogické splátkám úvěru (viz kap. 2.2.1).

ještě upřesňovat. To se má dít pomocí Nástroje nebo podobného mechanismu, vytvořeného uživatelem na základě stejných principů.

Požadovaný příjem provozovatele nezahrnuje náklady provozovatele související s odváděním a čištěním odpadních vod se zvýšeným znečištěním (tj. znečištěním ve větší koncentraci nebo s jiným charakterem než odpadní voda od domácností). Pokud náklady tohoto typu vznikají, provozovatel je na základě obecné cenové regulace povinen je oddělit od provozních nákladů v ZM a účtovat je přímo relevantním producentům na základě smluvně sjednané ceny mezi provozovatelem a každým producentem. Doporučuje se přitom, aby provozovatel měl smluvní povinnost informovat vlastníka o:

- a) charakteru a výši vzniklých vícenákladů souvisejících s odváděním a čištěním odpadních vod se zvýšeným znečištěním;
- b) způsobu účetního oddělení těchto nákladů od provozních nákladů ve finančním modelu;
- c) způsobu rozúčtování těchto nákladů mezi producenty; a
- d) výši cen účtovaných jednotlivým producentům za náklady související se zvýšeným znečištěním.

Totéž platí v případě, kdy provozovatel poskytuje jiné služby související s provozováním vodovodů a kanalizací, ale které nepodléhají věcnému usměrňování cen, zejména službu svoz a likvidace odpadních vod a kalů ze žump a septiků.

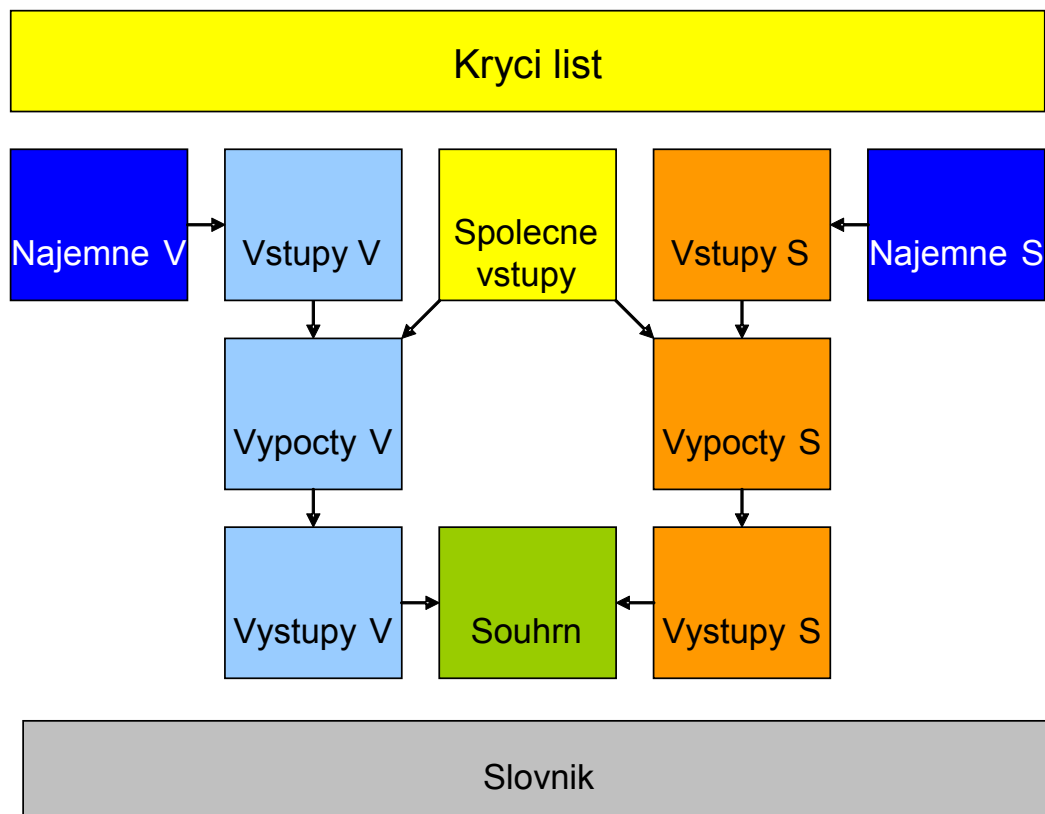
Na závěr je vhodné zdůraznit u vody předané pitné a vody převzaté odpadní nutnost samostatné cenové kalkulace a zároveň tím pádem samostatného Finančního modelu. Za této situace může nastat nutnost přidělovat nejenom provozní majetek, ale infrastrukturní majetek, který vlastní provozovatel.

2 UŽIVATELSKÁ ČÁST

2.1 Struktura Základního modulu

V ZM jsou v zásadě tři druhy listů: vstupy, výpočty¹² a výstupy. Vstupních listů je celkem pět – společný, po jednom pro služby pitné a odpadní vody a pak dva pro nájemné (zvlášť pitná a odpadní voda). Zvláštním listem je pak „Kalkulace“. Z jiného pohledu lze ZM dělit na list společný a listy pro pitnou a odpadní vodu. Tím, že jsou vstupy koncentrovány do samostatných listů s redukováným obsahem, je Model II snadnější k vyplnění.

Obrázek 2: Struktura ZM

ZM se skládá z 12 listů, z nichž dva výpočtové a jeden funkční (Slovník) jsou v původním nastavení skryté. Listy ZM jsou popsány viz Tabulka 2.

¹² Výpočetní listy jsou skryté pro přehlednost, ale sešit není zamčený a je proto možné tyto listy odkrýt (za účelem zkoumání jejich fungování).

Tabulka 2: Listy Modelu II

List	Účel
Krycí list	Poskytuje podrobnosti o Vlastníkovi a provozovateli.
Společné vstupy	První list vstupů. Obsahuje všechny společné vstupy pro obě složky. Jsou zde obecné údaje (časové, výpočtové) a data týkající se provozního majetku, který je mezi služby následně přidělován.
Nájemné V	List s především informativní funkcí, kde lze sledovat (zvažovat) dostatečnost výše zvoleného nájemného vzhledem k celkovým finančním potřebám spojeným s danou službou.
Nájemné S	Stejně jako předchozí list, pouze pro službu odvádění a čištění odpadních vod.
Vstupy V	Vstupy pro Vodné je listem všech požadovaných vstupů provozovatele spojených pouze s touto službou.
Výpočty V	Tento list je věnován všem výpočtům prováděným ve vztahu ke službě zásobování pitnou vodou. Ve výchozím nastavení je tento list uživatelům skryt.
Výstupy V	Výstupy sledují výpočet nejprve ReHoK a následně povoleného příjmu resp. cen. Výsledky jsou přejímány z listu Výpočty.
Vstupy S	Analogicky k listu pro Vodné, jen pro službu odvádění a čištění odpadních vod.
Výpočty S	Analogicky k listu pro Vodné, jen pro službu odvádění a čištění odpadních vod.
Výstupy S	Analogicky k listu pro Vodné, jen pro službu odvádění a čištění odpadních vod.
Souhrn	Souhrnný výstup přebírající hodnoty z listů Výstupy V a Výstupy S.
Slovník	Funkční list zajišťující dvoujazyčnost (je možné přepnout mezi českým a anglickým jazykem). Ve výchozím nastavení je tento list uživatelům skryt.

Barevná konvence buněk v ZM je následující:

Historický rok

- jedná se o rok předcházející bezprostředně Výchozímu roku, resp. o poslední rok, za který má provozovatel k dispozici auditované hodnoty (v účetnictví). Pokud by byl Model II zpracováván v první polovině současného roku, kdy nejsou auditované hodnoty ještě k dispozici (nelze je tedy použít jako ex ante hodnoty), je třeba pracovat s jejich odhadem a po jejich získání je doplnit – zpřesnit. Peněžní údaje v tomto sloupci se uvádějí v běžných cenách tohoto roku ($t - 1$).

Výchozí rok

- neboli rok (t), který by měl být rokem zpracování Modelu II, jehož kalkulace byla zvolena jako výchozí (určuje ex ante hodnoty pro budoucí indexaci). Pokud je k nastavení ex ante hodnot využívána poslední známá auditovaná skutečnost, je rok (t) rokem předcházejícím prvnímu roku Prvního Období Cenové Fixace. Údaje se vkládají ve stálých cenách ke konci tohoto roku (resp. k začátku roku $t + 1$). **Pokud je vyžadován přímý uživatelský vstup, barva písma je bílá.**

První období cenové fixace

- jeho délka je volitelná (min. 5 let) a po jeho skončení se provádí „cenové přezkoumání“ – znovu nastavení podmínek Modelu II (a Nástroje, nebo jeho ekvivalentu). Údaje se zadávají ve stálých cenách Výchozího roku. **Pokud je vyžadován přímý uživatelský vstup, barva písma je bílá.**

Druhé období cenové fixace

- délka je nastavena s ohledem na dobu životnosti smlouvy (dle OPŽP max. 10 let). Údaje se zadávají ve stálých cenách Výchozího roku. **Pokud je vyžadován přímý uživatelský vstup, barva písma je bílá.** V případě smlouvy delší než 10 let (např. z důvodu smluvních investic ze strany provozovatele) se celé Druhé období cenové fixace do horizontu Modelu II nemusí vejít. To není chybou, při běžném postupu je během Periodického přezkoumání ZM aktualizován a Výchozí rok posunut (tím i horizont let). Periodické přezkoumání je proces „Znovunastavení“ Modelu II na druhé období cenové fixace. **Informace ve vztahu k procesu tzv. „Periodického přezkoumání“ - viz Manuál k Vyrovnávacímu nástroji, kapitola 1.9.**

Přímé uživatelské vstupy

- takto označené buňky vyžadují přímý uživatelský vstup.

Uživatelské vstupy - přepis předvolených hodnot

- takto označené buňky obsahují předvyplněné hodnoty (ať už přímo nebo vzorcem), které je možné uživatelem měnit. **Pozor! Po přepsání není možnost automatického návratu k původní hodnotě / vzorci.**

Údaje mimo modelované období

- šedé buňky patří mimo sledované období a hodnoty se do nich nevyplňují.

=> řádky uvozené touto šipkou obsahují nějaký přímý vstup (**bílý text na časovém pozadí**).

Jakákoliv zmínka o **stálých cenách** znamená, že hodnota je vyjádřena k cenové úrovni Výchozího roku. V Modelu II je uplatněná konvence „konce roku“, tj. všechny hodnoty jsou počítány ke konci daného roku (pokud není vysloveně psáno jinak).

Pro informace ve vztahu k procesu tzv. „Periodického přezkoumání“ viz Manuál k Vyrovnávacímu nástroji, kapitola 1.9.

2.2 Průvodce jednotlivými listy

2.2.1 Společné vstupy

Přehled vstupů do tohoto listu je uveden viz následující Tabulka 3.

Tabulka 3: List „Společné vstupy“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
C6	Výchozí rok	rok	Vložte rok, z jehož kalkulace jsou zadávány do Modelu II hodnoty ex ante. Pokud je k nastavení ex ante hodnot využívána poslední známá auditovaná skutečnost, zadejte rok předcházející prvnímu roku Prvního Období Cenové Fixace.	Kalendář
C7	Délka trvání cenové fixace	roky	Vložte zvolenou délku cenové fixace.	Provozní smlouva
(přepínač) C8	Přístup k Očekávání	-	Možnost zvolit mezi běžným a anuitním výpočtem Očekávání. Běžný výnos z Očekávání je počítán vždy ve výši VaPNaK x aktuální zůstatková hodnota Očekávání, snižovaná rovnoměrnými „odpisy“. Anuitní výpočet pracuje se stejnou roční částkou pro „odpis“ a výnos dohromady (analogicky anuitnímu výpočtu úroků z úvěru).	Provozní smlouva / dohoda s Vlastníkem
C9	Daň z příjmu právnických osob – sazba	%	Aktuální sazba DPPO pro první rok prvního období cenové fixace.	Právní předpisy
C11	Standardní měřítko pro pohledávky	dny	Jedná se o předdefinovanou hodnotu doby obratu pohledávek. Na základě dohody s vlastníkem je možné tuto hodnotu snížit (ale nikoliv zvýšit).	- / dohoda s Vlastníkem
C12	Standardní měřítko pro závazky	dny	Jedná se o předdefinovanou hodnotu doby obratu pohledávek. Na základě dohody s vlastníkem je možné tuto hodnotu zvýšit (ale nikoliv snížit).	- / dohoda s Vlastníkem

Tabulka 3: List „Společné vstupy“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
(přepínač) B15	Vstup odpisů Provozního majetku do ceny	-	<p>Umožňuje vybrat mezi třemi variantami způsobu zahrnutí odpisů Provozního majetku do ceny (provozních nákladů):</p> <ul style="list-style-type: none"> První možnost: „automatickým výpočtem Modelu“ představuje ponechání přístupu, kdy Model II sám sumarizuje údaje o Provozním majetku zadané v listu Společné vstupy a automaticky přidává výši odpisů do Výrobní režie (list Vstupy V/S – zde lze i část těchto odpisů mechanicky přiřadit Správní režii). Druhá volba: „v rámci zadání provozních nákladů uživatelem“ odstraňuje toto automatické přiřazení a požaduje zahrnutí Výrobní (resp. Správní) režie v Nástroji II ve výši již včetně těchto odpisů (pozn. odpisy v této variantě mohou být v Nástroji II prakticky zahrnuty do jakékoliv nákladové položky). Třetí volba: „v rámci zadání PN uživatelem, zvlášť pro V/S“ funguje podobně jako druhá volba, ale s tím, že provozní majetek je zadán již jako přidělený pro danou smlouvu a danou složku (pitnou nebo odpadní vodu). Při výběru této varianty nelze zároveň uplatnit smluvní investice provozovatele do infrastrukturního majetku (kvůli odlišnému přístupu k odpisům tohoto majetku). 	
řádek 18	Odhad roční inflace	%	Přednastavené hodnoty představují odhad do budoucna. Uživatel se může od těchto hodnot odchýlit, je ale třeba podat vysvětlení. Ovlivňuje indexace v rámci celého Modelu II. Tento vstup je díky automatickému propojení variantně přebírán z Nástroje II, a v tomto případě dochází k průběžné aktualizaci hodnot při znovuprognozování vývoje indexu spotřebitelských cen. Pokud Nástroj II není aplikován, lze propojení přepsat vlastním uživatelským vstupem.	ČSÚ / ČNB
řádek 21	Úspěšnost výběru pohledávek	%	Jedná se pouze o pohledávky, které nejsou nikdy inkasované, nikoliv o nedobytné pohledávky v účetním slova smyslu. Minimální výše této hodnoty je 99,5%.	Účetnictví provozovatele
E25	Vstupní ReHoM (Provozního majetku)	tis. Kč (stálé ceny)	Vstupní hodnota Regulatorní hodnoty majetku (Provozního). Buď účetní zůstatková hodnota k počátku roku t (Výchozího), nebo přeceněná hodnota jako výstup z HM.	Účetnictví provozovatele / HM
řádek 27	Účetní odpisy stávajícího majetku	tis. Kč (běžné ceny)	Vstup vyplněný přímo z účetnictví – v běžných cenách! Jedná se o odpisy stávajícího Provozního majetku. Model tyto dále upravuje na reálnou výši (ve výpočtech) a takto se objevují v listu Výstupy V/S.	Účetnictví provozovatele

Tabulka 3: List „Společné vstupy“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 29	Regulační odpisy stávajícího majetku	tis. Kč (stálé ceny)	Jde o odpisy hodnoty vložené do Modelu II (ReHoMu v buňce E25). Pokud je ReHoM vložen přímo z účetnictví provozovatele, budou se regulační odpisy rovnat účetním (řádku 27). Tím, že se zde jedná o vstup ve stálých cenách, je v modelu zajištěna úprava o inflaci. Je-li ReHoM zadána z HM, bude zdrojem údajů opět HM.	- / HM
řádek 32	Investiční náklady	tis. Kč (stálé ceny)	Plánované investice do Provozního majetku v budoucích letech.	Plán investic, obnovy...
řádky 35,37,...,55	Odpisy plánovaných investic uskutečněných v roce X	tis. Kč (stálé ceny)	Odpisy plánovaných investic do Provozního majetku. Každý řádek se vztahuje k jednomu roku, ve kterém budou pořízeny nějaké investice.	Plán investic, obnovy...
řádek 59	Odprodej majetku	tis. Kč (stálé ceny)	Vložte zůstatkovou hodnotu Provozního majetku, který má být odprodán v daném roce. Při přeceněné ReHoM musí být přeceněna i jeho hodnota při odprodeji.	Účetnictví provozovatele / Plán investic, obnovy..

2.2.2 Nájemné Vodné / Stočné

Tabulka 4: List „Nájemné V/S“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 5	Investiční výdaje dle Plánu financování obnovy	tis. Kč (stálé ceny)	Zadejte výdaje tak, jak jsou uvedeny v plánu financování obnovy (viz Příloha č. 18 k vyhlášce č. 428/2001 Sb., v aktuálním znění).	Plán financování obnovy
řádek 6	- Smluvní investice ze strany provozovatele	tis. Kč (stálé ceny)	Vyplňte část obnovy z řádku 5, která bude financována provozovatelem (v podobě smluvní investice).	Provozní smlouva
řádek 7	- Financováno z dotací	tis. Kč (stálé ceny)	Vyplňte část obnovy z řádku 5, která bude financována z dotací.	Investiční plánování vlastníka
řádek 8	- Financováno z úvěrů	tis. Kč (stálé ceny)	Vyplňte část obnovy z řádku 5, která bude financována z úvěrů.	Investiční plánování vlastníka

Tabulka 4: List „Nájemné V/S“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 10	Investiční výdaje na nové investice nad obnovu	tis. Kč (stálé ceny)	Další investiční výdaje, které nespadají do Plánu financování obnovy, např. investice na rozšíření dané sítě.	Investiční plánování vlastníka
řádky 11 až 13			<i>odpočtové řádky analogicky řádkům 6 až 8, pouze ve vztahu k řádku 10</i>	
řádek 15	Smluvní minimální výše oprav s charakterem obnovy	tis. Kč (stálé ceny)	Jedná se o část obnovy, která bude prováděna ze strany Provozovatele na základě smluvního ujednání (snižuje potřebu prostředků Vlastníka).	Provozní smlouva
řádek 18	Provozní náklady vlastníka	tis. Kč (stálé ceny)	Provozní náklady bez odpisů vodohospodářského majetku, dluhové služby a daní (může zahrnovat i náklady související spíše s vodárenskou infrastrukturou než s provozními činnostmi vlastníka).	Prognóza vlastníka na základě současných nákladů
řádek 19	Celková dluhová služba vlastníka	tis. Kč (stálé ceny)	Patří sem celková dluhová služba vlastníka, pro stávající plus předpokládané úvěry. Pokud dluhová služba není pevně stanovená (tj. po určitém období není fixace úrokových sazeb), je potřeba zadat odhad budoucího vývoje.	Prognóza vlastníka
řádek 20	z toho jistina	tis. Kč (stálé ceny)	Dle splátkového kalendáře.	Dle splátkového kalendáře
řádek 22	Očekávané daňové povinnosti vlastníka	tis. Kč (stálé ceny)	Prognóza.	Prognóza vlastníka
(přepínač) J25	Výpočet nájemného dle zadané ceny	-	Pokud nejsou zadané ceny v listu Vstupy V/S (ř.108), komentář v této řádce zní: „Nájemné – přímý uživatelský vstup“. V opačném případě se zde nalézají upozornění, zda je vypočtené nájemné v souladu s cílovými cenami nebo ne. Tuto možnost lze využít tam, kde např. chce uživatel držet ceny z finanční analýzy.	Rozhodnutí vlastníka s provozovatelem
řádek 26	Nájem z vodného / stočného	tis. Kč (stálé ceny)	Řádek pro vložení smluvně dohodnutého nájemného. Pokud chcete počítat výše nájemného na základě ceny zadané v listech Vstupy V/S (řádek 106), stačí kliknout na tlačítko „Výpočet nájemného dle zadané ceny“ (je nutno mít povoleno spuštění maker).	Provozní smlouva / řádek 25
(informace) J29	Dlouhodobý deficit v nájemném této složky!	-	Pokud toto oznámení svítí červeně, znamená to, že celkové výdaje v dané složce za plánovaných 10 let nejsou pokryty z nájemného. Tento fakt nepředstavuje zásadní překážku ve věci udělení kladného stanoviska k provozní smlouvě ze strany SFŽP, je však určitým signálem pro Vlastníka.	-

Poznámka k Modelu II: Model I umožňoval „konsolidovaný“ pohled na účet vlastníka pro obě složky (vodné a stočné) dohromady, aby bylo možné financovat investice v jedné složce nájemným z druhé složky. Na základě požadavku Ministerstva financí, možnost takového dlouhodobého křížového financování byla v Modelu II zrušena a je sledováno, zda nedochází k systematickému dotování jedné složky druhou. Případné nedostatečné financování v jedné ze složek je třeba vysvětlit.

2.2.3 Vstupy Vodné / Stočné

Tabulka 5: List „Vstupy V/S“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
E6	Nájemné (pro výchozí rok)	tis. Kč (běžné ceny)	Buňka E6 je určena k vložení historického vstupu nájemného za uplynulý rok (pro informaci), zbytek řádku je přebírán automaticky z listu „Nájemné V/S“.	Účetnictví provozovatele
E15	Upravená hodnota VaPNaK (pro provozní společnost)	%	Základní hodnotu VaPNaK lze upravit o 1% nahoru či dolů. Takový krok musí být zdůvodněn na základě nižší / vyšší rizikovosti smlouvy (viz Příloha 2, část B4).	Argumentace provozovatele
E17	Zbývajících délka smlouvy	roky	Délku smlouvy lze nastavit zvlášť pro vodné a zvlášť pro stočné. Je tomu tak např. z důvodu zkracování smlouvy pouze pro jednu složku.	Provozní smlouva
Pro list Vstupy V (vodné)				
řádek 20	Objem vody vyrobené	tis. m ³ /rok	Tyto údaje neovlivňují Model II přímo, nacházejí se i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP.	Evidence a prognóza provozovatele
řádek 21	Objem vody převzaté	tis. m ³ /rok	Tyto údaje neovlivňují Model II přímo, ale jsou nutné pro kalkulaci dle opatření obecné povahy. Nacházejí se i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP.	Evidence a prognóza provozovatele
řádek 22	Objem vody předané	tis. m ³ /rok	Tyto údaje neovlivňují Model II přímo, ale jsou nutné pro kalkulaci dle opatření obecné povahy. Nacházejí se i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP.	Evidence a prognóza provozovatele
řádek 26	Objem vody dodané – domácnosti	tis. m ³ /rok	Tyto údaje neovlivňují Model II přímo, ale jsou nutné pro kalkulaci dle opatření obecné povahy. Nacházejí se i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP.	Evidence a prognóza provozovatele
řádek 28	Objem vody dodané – celkem	tis. m ³ /rok	Tyto údaje se nacházejí i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP (a jsou nutné nejenom pro Model II, ale i pro kalkulaci dle opatření obecné povahy).	Evidence a prognóza provozovatele

Tabulka 5: List „Vstupy V/S“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
Pro list Vstupy S (stočné)				
řádek 20	Voda vyčištěná (vlastní ČOV)	tis. m ³ /rok	Tyto údaje neovlivňují Model II přímo, ale jsou využity v navazujícím Nástroji. Nacházejí se částečně i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP (v podobě celkem vyčištěné vody).	Evidence a prognóza provozovatele
řádek 21	Voda vyčištěná (jiná ČOV)	tis. m ³ /rok	Tyto údaje neovlivňují Model II přímo, ale jsou využity v navazujícím Nástroji. Nacházejí se částečně i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP (v podobě celkem vyčištěné vody).	Evidence a prognóza provozovatele
řádek 23	Voda vyčištěná – celkem	tis. m ³ /rok	Údaje jsou přebírány z Nástroje II. Pokud tento není aplikován, lze propojení přepsat vlastním uživatelským vstupem.	Evidence a prognóza provozovatele
řádek 26	Voda odpadní odváděná fakturovatelná – domácnosti	tis. m ³ /rok	Tyto údaje neovlivňují Model II přímo, ale jsou nutné pro kalkulaci dle opatření obecné povahy. Nacházejí se i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP.	Evidence a prognóza provozovatele
řádek 28	Voda odpadní odváděná fakturovatelná (vč. dešťové)	tis. m ³ /rok	Tyto údaje se nacházejí i ve finanční analýze pro žádost do Fondu soudržnosti / OPŽP (a jsou nutné nejenom pro Model II, ale i pro kalkulaci dle opatření obecné povahy).	Evidence a prognóza provozovatele
Pro oba listy Vstupy V a Vstupy S				
E33	Vstupní ReHoM (Infrastrukturního nebo přiděleného Provozního majetku)	tis. Kč (stálé ceny)	Vstupní hodnota Regulatorní hodnoty majetku (v případě Infrastrukturního – majetku proinvestovaného provozovatelem). Buď účetní zůstatková hodnota k počátku roku t (Výchozího), nebo přeceněná hodnota jako výstup z HM.	Účetnictví provozovatele / HM
řádek 35	Účetní odpisy stávajícího majetku	tis. Kč (běžné ceny)	Vstup vyplněný přímo z účetnictví – v běžných cenách! Jedná se o odpisy stávajícího Infrastrukturního nebo přiděleného Provozního majetku. Model tyto dále upravuje na reálnou výši (ve výpočtech) a takto se objevují v listu Výstupy V/S.	Účetnictví provozovatele
řádek 37	Regulatorní odpisy stávajícího majetku	tis. Kč (stálé ceny)	Jde o odpisy hodnoty vložené do Modelu II (ReHoMu v buňce E33). Pokud je ReHoM vložen přímo z účetnictví provozovatele, budou se regulatorní odpisy rovnat účetním (řádku 35). Tím, že se zde jedná o vstup ve stálých cenách, je v modelu zajištěna úprava o inflaci. Je-li ReHoM zadána z HM, bude zdrojem údajů opět HM.	- / HM

Tabulka 5: List „Vstupy V/S“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 40	Investiční náklady	tis. Kč (stálé ceny)	Plánované investice do Infrastrukturního nebo přiděleného Provozního majetku v budoucích letech.	Plán investic, obnovy...
řádky 43,45,...,63	Odpisy plánovaných investic uskutečněných v roce X	tis. Kč (stálé ceny)	Odpisy plánovaných investic do Infrastrukturního nebo přiděleného Provozního majetku. Každý řádek se vztahuje k jednomu roku, ve kterém budou pořízeny nějaké investice.	Plán investic, obnovy...
řádek 67	Odprodej majetku	tis. Kč (stálé ceny)	Vložte zůstatkovou hodnotu Infrastrukturního nebo přiděleného Provozního majetku, který má být odprodán v daném roce. Při přeceněné ReHoM musí být přeceněna i jeho hodnota při odprodeji.	Účetnictví provozovatele / Plán investic, obnovy..
řádek 70	Přidělení provozního majetku na danou službu	%	(Pokud je zvolena varianta „v rámci zadání PN uživatelem, zvlášť pro V/S“ v buňce B15 v listu „Společné vstupy“, není třeba zadat přidělení provozního majetku.) Je třeba zadat podíl, jakým má být přidělen Provozní majetek celé společnosti provozovatele právě této službě (pitná / odpadní voda) této konkrétní smlouvy. Podíl lze vypočítat v zásadě libovolně, HM vychází buď ze zisku, obratu nebo objemu dané služby. Pokud provozovatel nevyužije HM (a ReHoM pro danou službu nebyl přímo určena jako výstup z výběrového řízení), musí provést samostatně výpočet vně Modelu II a doložit jej.	Argumentace provozovatele
řádek 72	Zásoby	tis. Kč (stálé ceny)	Jedná se o zásoby přidělené dané službě této smlouvy. K přidělení lze využít obdobného postupu jako u provozního majetku (tj. dle obratu či objemu).	Odhad provozovatele
řádek 74	Zbývajících předplacených nájemné	tis. Kč (stálé ceny)	Pokud uživatel počítá a uplatňuje Očekávání dle výpočtu z HM, může sem převzít výstup z HM ke zbývajícím předplacenému nájemnému. Jinak musí uvést zbývajících předplacených nájemné tak, jak jej má v účetnictví (v běžných cenách).	HM nebo účetnictví provozovatele
E76	Zbývajících Očekávání	tis. Kč (stálé ceny)	Jediným způsobem, jak určit tuto hodnotu, je využití HM.	HM

Tabulka 5: List „Vstupy V/S“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádky 80 až 101 sloupce E a F	Skutečné provozní náklady resp. dle kalkulace	tis. Kč (stálé ceny)	Provozovatel zadává v podobě, jak to vyžaduje příloha č. 19 z Vyhlášky č. 515/2006 Sb. Položka „4.2 opravy infrastrukturního majetku“ je součtem dvou položek rozlišených v Nástroji II, a to 4.2a – havarijní opravy a 4.2b – plánované „obnovující“ opravy. V případě „automatického výpočtu Modelem“ odpisů Provozního majetku je nutné vyčíslit tyto odpisy pro Správní režii (ve vztahu k Výrobní zvlášť (řádky 99 a 101). Výrobní a Správní režii (řádky 98 a 100) je pak potřeba vložit bez těchto odpisů. Pokud jsou odpisy zahrnuty již „v rámci zadání provozních nákladů uživatelem“, vyplňují se řádky 98 a 100 běžně dle kalkulace (včetně případných odpisů).	Provozní evidence (kromě odpisů v režii – z účetního informačního systému provozovatele)
řádky 80 až 101 sloupce G až P	Plánované provozní náklady	tis. Kč (stálé ceny)	Prognóza provozovatele do budoucna (přebíráno z Nástroje II, možno přepsat). <i>Ex ante</i> hodnoty provozních nákladů nesmí vstoupit do modelu ve výši nad jejich poslední skutečnou hodnotou (resp. navýšení nad touto hodnotou je možné pouze dle očekávaného vývoje cenových indexů). Položka „4.2 opravy infrastrukturního majetku“ je součtem dvou položek rozlišených v Nástroji II, a to 4.2a – havarijní opravy a 4.2b – plánované „obnovující“ opravy. Forma zadání Výrobní a Správní režie záleží na nastavení přepínače v listu Společné vstupy, buňce B15. Buď jsou zde tyto položky zadány bez odpisů Provozního majetku (a odpisy zahrnuté ve Správní režii je nutné zadat explicitně) nebo řádky 99 a 101 zmizí a režie jsou rovnou přebírány v plné výši z Nástroje II.	Dohoda mezi vlastníkem a provozovatelem (na základě návrhu provozovatele)
řádek 106	Daň z příjmů právnických osob	tis. Kč (stálé ceny)	Tento řádek se vyplňuje v případě přepnutí přepínače mezi řádky 103 a 104 na „uživatelský vstup“. Provozovatel tak opouští variantu přednastaveného zjednodušeného výpočtu a zadá svojí prognózu.	Prognóza provozovatele
řádek 108	Výše požadovaných tarifů	tis. Kč (stálé ceny)	Lze nastavit tarif a spočítat nájem tak, aby výsledek byl vnitřně konzistentní. Výpočet nájemného se spustí tlačítkem „Výpočet nájemného“ v listech „Nájem V/S“. Tato možnost může být zvlášť užitečná tam, kde finanční analýza pro žádost do fondů EU předpokládá určitý vývoj tarifů.	Dohoda mezi vlastníkem a provozovatelem
řádek 110	Vzdát se zisku ve výši	tis. Kč (stálé ceny)	Tato pole umožňují v jednotlivých letech provozovateli vzdát se zisku, vypočítaného Modelem II (řádek 31 v listech „Výstupy V/S“). Zadává se absolutní částka s kladným znaménkem.	Rozhodnutí provozovatele
řádek 114	Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	tis. Kč (dle požadavku MZe)	Je třeba zadat hodnotu provozované infrastruktury jako vstupní údaj do Kalkulace. Cenová úroveň je dle požadavku Opatření obecné povahy.	Evidence vlastníka

Tabulka 5: List „Vstupy V/S“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádek 115	Požizovací cena provozního majetku	tis. Kč (dle požadavku MZe)	Opět vstup potřebný pouze pro Kalkulaci. Cenová úroveň je dle požadavku Opatření obecné povahy (předpokládá se, že údaj je v běžných cenách)..	Evidence provozovatele
řádek 116	Počet pracovníků	osoby	Zadat počet pracovníků přidělených dané službě (pro Kalkulaci).	Evidence provozovatele
řádek 118 (jen Vstupy S)	Voda srážková fakturovaná	tis. m3/rok	Doplňkový údaj do Kalkulace.	Evidence provozovatele
řádek 119 (jen Vstupy S)	Odpadní voda předaná	tis. m3/rok	Doplňkový údaj do Kalkulace.	Evidence provozovatele

2.2.4 Souhrn

Tabulka 6: List „Souhrn“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
O4	Uživatelský vstup (pro výběr kraje)		Pokud odběratelé (v rámci předmětné smlouvy) se nacházejí ve více krajích, zde se zadá průměrný index za dané kraje, vážený dle počtu odběratelů v daných krajích.	Evidence provozovatele o odběratelích
D12	Průměrná spotřeba vody v domácnostech	l/os/den	Skutečná spotřeba domácností ve výchozím roce.	Evidence provozovatele o odběratelích
D15	Čistý průměrný měsíční příjem domácnosti	Kč / osobu	Statistický údaj. Přednastavená je hodnota k počátku roku 2009.	ČSÚ
H17	DPH	%	Aktuální sazba DPH použita při výpočtu vodného a stočného – přepisovatelný údaj	Zákonná úprava
H18	Hranice soc. únosnosti	%	Předvolená hodnota je 2% dle obecné teorie. Možno změnit.	Rozhodnutí uživatele
řádek 74	Příspěvek vlastníka	tis. Kč (stálé ceny)	Zohledňuje možnost přispívání vlastníka na výdaje do infrastruktury vedle nájemného také z jiných vlastních zdrojů. Tyto příspěvky se zadávají sem.	Evidence vlastníka

Tabulka 6: List „Souhrn“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
E76	Stav účtu hotovosti vlastníka ke konci roku	tis. Kč (stálé ceny)	Ke konci výchozího roku. Pokud vlastník čerpal ze zdrojů vytvořených mimo nájemné ve sledovaném období, je třeba zadat výchozí stav.	Evidence vlastníka

ČÁST B – HISTORICKÝ MODUL

1 TEORETICKÝ ÚVOD

Jak bylo řečeno v úvodu tohoto Manuálu, do zvláštního modulu byly přemístěny výpočty, které nejsou nezbytně nutné pro všechny provozovatele. Tento Historický modul („HM“) vychází taktéž z původního Modelu I, ovšem replikuje části výpočtů, které nebyly zahrnuty do ZM. Jedná se zejména o výpočty z původního listu „ReHoK“ týkající se výpočtu Očekávání a úpravy hodnoty vloženého majetku o inflaci.

Využití HM se předpokládá v případě aplikace Modelu II na stávající provozní smlouvy. U nově soutěžených smluv není HM relevantní. U stávajících smluv je použití HM nutné, pokud chce provozovatel uplatnit nárok na zahrnutí výše Očekávání do Požadovaného příjmu, navýšit hodnotu ReHoM nad účetní hodnotu, navýšit zbývajícím předplacené nájemné o inflaci nebo pokud chce provozovatel uplatnit standardní přístup k přidělení provozního majetku dané smlouvě. Pokud HM není vyplněn, není zahrnutí Očekávání, přecenění ReHoM ani navýšení předplaceného nájemného o inflaci možné.

1.1 Očekávání

Očekávání, jako jeden z prvků ReHoK, je vyjadřováno z důvodu požadavků investorů na návratnost svých investic. Tam, kde kapitál má formu investic do dlouhodobého majetku, je návratnost zajištěna odpisy na základě běžné účetní praxe. Tam, kde investor provedl počáteční platbu, která odráží jeho očekávání budoucích zisků po dobu trvání smlouvy (dále jen „**Očekávání**“) spíše než investice do dlouhodobého majetku, musí být návratnost této investice zajištěna prostřednictvím zisku, nikoliv odpisů. Tato skutečnost je důležitá v praxi, zejména v případech, kde v minulých letech proběhla výběrová řízení na provozní smlouvy a kde ceny placené uchazeči často převyšovaly účetní hodnotu kupovaného majetku. Tato Očekávání na straně úspěšného uchazeče představují formu dohody či nepsané smlouvy, kterou musí respektovat jakýkoliv režim nastavující ceny pro vodné a stočné.

Takováto Očekávání jsou významná zejména u v minulosti vysoutěžených provozních smluv a uskutečněných transakcí do doby nastavení regulačního režimu, který definuje, zda Očekávání mohou nebo nemohou být součástí kalkulace ceny za vodohospodářské služby. V budoucích výběrových řízeních MŽP (v kontextu OPŽP a Podmínek přijatelnosti) nepřipustí zahrnutí Očekávání jako oprávněného prvku ReHoK (tj. absence Očekávání v nově připravovaných výběrových řízeních na provozovatele je podmínkou dotačního financování z OPŽP).

V případě, že se Model používá do budoucnosti (tj. pro stanovení požadovaného příjmu provozovatele pro rok 2010 a později), proces zajištění návratnosti Očekávání musí být nastaven už od začátku roku 2010, bez ohledu na to, zda cena v daném roce skutečně byla tvořena s využitím Modelu či nikoliv. Jinými slovy, rozhraní mezi historickým přístupem k Očekávání a přístupem do budoucnosti nesmí být později než na přelomu roku 2009 a roku 2010. To znamená, že pokud by došlo ke změně majoritního vlastníka po 31.12.2009, MŽP nepřipouští vznik nového Očekávání z titulu této transakce. Pokud chce přesto provozovatel vyčíslit historické Očekávání, musí vycházet z podkladů dřívějšího vlastníka provozní společnosti a údajů o jeho vstupu do společnosti. Historické Očekávání je tak přejímáno a změnou vlastnictví není ovlivněno.

1.1.1 Výpočet Očekávání

Výpočet Očekávání by měl být v zásadě použit v okamžiku transakce, Model II ovšem funguje na ročním základě a tam, kde je to možné, na základě ověřitelných vstupních údajů. Z tohoto důvodu je použito k výpočtu Očekávání položky vlastního kapitálu na začátku roku, kdy došlo k transakci.

Je také nutné modelovat nejen jednu úvodní transakci, ale i následné transakce. Každá transakce obsahuje příslušnou úroveň Očekávání (pozitivní, negativní nebo nulovou). Tento přístup modelování počátečních Očekávání je založen na váženém průměru těchto implicitních Očekávání. Pokud dominantní investor koupí 75% provozovatele za cenu 150 mil. Kč, zatímco vlastní kapitál provozovatele je 100 mil. Kč, potom to znamená, že implicitní cena provozovatele jako celku je $150 / 0,75 = 200$ mil. Kč a hodnota Očekávání po této transakci je 200 mil. Kč – 100 mil. Kč = 100 mil. Kč. Pokud poté dominantní investor přistoupí ke koupi zbývajících 25% podílu provozovatele za 25 mil. Kč a vlastní kapitál provozovatele se nezmění a je 100 mil. Kč, potom stejné výpočty vedou k nulovým Očekáváním v této transakci. Na základě pouze tohoto vlivu je nová celková úroveň počátečních Očekávání (tzn. Očekávání spojená pouze s akvizicemi a odprodejem podílu v podniku provozovatele) na úrovni $(0,75 \times 100) + (0,25 \times 0) = 75$ mil. Kč.

V případě, že dominantní investor prodá akcie v podniku provozovatele, bude stejná logika otočena (v Modelu II stačí zadat zápornou kupní cenu a záporné koupené podíly). Jediným rozdílem je to, že Očekávání se nemohou zvyšovat jako výsledek prodeje s nízkou cenou (toto by zvýhodňovalo špatná investiční rozhodnutí); Očekávání je ale možné snížit jako výsledek prodeje s vysokou cenou (jinak by investoři mohli získat návratnost dvakrát – jednou přes prodej podílů a poté přes zisky od provozovatele).

Řešení budoucích Očekávání¹³ je založeno na předpokladu, že Očekávání se po dobu trvání smlouvy lineárně snižují, nebo jsou promítnuty anuitním způsobem do ceny. Jinými slovy, investor oprávněně předpokládá, že každý rok získá prvek návratnosti Očekávání jeho počáteční investice, který bude roven těmto celkovým zbývajícím Očekáváním (tak, jak je stanoveno na začátku období cenové fixace) děleným délkou smlouvy v letech. Toto je řešení aplikované pro budoucí Očekávání v ZM.¹⁴

Řešení Očekávání v minulosti v rámci HM je složitější. Základní princip je ten, že se ReHoK sníží o částku, o kterou skutečný historický zisk po zdanění (očištěn od jakéhokoli zisku od dceřiných společností a finančních investic) převyší zisk, který by byl „oprávněně“ vytvořen z historické ReHoK v daném roce. Pokud je skutečná hodnota vyšší, než vypočtená hodnota, potom dochází ke snížení Očekávání. Takovéto snížení nemusí nutně představovat „nadměrný zisk“, protože zahrnuje oprávněnou návratnost Očekávání. Pokud byl ale provozovatel historicky schopen vytvářet zisky částečně díky úsporám z efektivnosti, potom je oprávněn tyto zisky ošetřit jiným způsobem. Stávající regulační systém bohužel neumožňuje jasné rozlišení mezi „přiměřeným“ ziskem a jakýmkoliv dodatečným ziskem vzniklým díky nákladovým úsporám provozovatele. Nejlepším použitelným vyjádřením úspor nákladů provozovatele je rozdíl mezi meziročními (ovlivnitelnými) provozními náklady, upravenými na základě skutečných objemů a reálné cenové úrovně.

Uživatel při vyplnění HM musí poskytnout údaje o historických provozních nákladech a objemech zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod. V tomto případě HM vypočítává jednotkové náklady za daný rok (vydělením celkových nákladů příslušným objemem dodané / odvedené vody), tyto náklady indexuje inflací a poté vypočítá předpokládané celkové náklady na

¹³ „Budoucí očekávání“ v tomto kontextu představují nesplacenou hodnotu Očekávání z minulosti, nikoli Očekávání spojených s novými smlouvami v budoucnosti.

¹⁴ Budoucí období cenové fixace vychází z této odhadované lineární návratnosti Očekávání, tzn. že nedostatečná výkonnost provozovatele není odměňována zvýšením Očekávání.

následující rok za použití objemu dodané vody za tento rok. Pokud jsou skutečné historické náklady nižší než tato hodnota na základě nákladů předchozího roku, potom se předpokládá, že tento rozdíl je úsporou ze zefektivnění provozovatele. Taková úspora pak snižuje zisk, který se používá pro daný rok k úpravě výše Očekávání. V opačném případě – kde dochází k navýšení jednotkových nákladů ve stálých cenách – nedochází k žádné změně vykazovaného zisku při úpravě Očekávání, tzn. že provozovatel za tuto skutečnost není nijak postihován.

Také stojí za zmínku, že Očekávání mohou během času narůstat i klesat. Například, pokud dominantní investor vydělá pouze skromné zisky, zatímco se zároveň účastní úspor jednotkových nákladů tak, jak je uvedeno výše, potom je možné, že dojde k nárůstu kladných Očekávání kvůli historickému nedostatečnému plnění (měřeno s ohledem na zisk po zdanění). Obecně ale Očekávání nemohou narůstat nad svou „počáteční“ úroveň, tzn. nad úroveň, kterou by měly na základě všech transakcí s podíly provozovatele (upraveno o inflaci), a to za předpokladu žádné návratnosti prostřednictvím zisků provozovatele. Toto pravidlo má dvě výjimky: 1) pokud jsou počáteční Očekávání záporná, mohou narůst na nulu, a 2), pokud může dominantní investor poskytnout dostatečné důkazy o explicitní dohodě (například s vlastníkem), která vyžaduje nižší zisky během omezeného období. Pro tento a další případy je uživateli umožněno zadávat výjimečné změny Očekávání. Změny Očekávání provedené uživatelem musí být v každém případě jasně vysvětleny a obhájeny.

Je nutné upozornit na to, že Model II nepostihuje všechny možné transakce, které mohou mít vliv na výši Očekávání provozovatele. U „nestandardních“ transakcí bude nutné provést zvláštní výpočty na základě výše popsanych zásad a na základě individuální konzultace s MŽP / SFŽP.

1.1.2 Přidělování Očekávání

Výpočet minulých Očekávání vede k hodnotě pro provozovatele jako celku na základě nejnovějších dostupných historických údajů. Tato globální hodnota musí být přidělena transparentním, ověřitelným a spravedlivým způsobem na provozní smlouvu, která je předmětem Modelu II.

Přidělení probíhá ve dvou krocích:

- 1) Přidělení Očekávání regulovaným činnostem na základě poměru zisku (před zdaněním) z regulovaných činností k celkovému zisku (z regulovaných a neregulovaných činností).
- 2) Očekávání pro regulované služby jsou poté přidělována na danou smlouvu na základě délky a zisku resp. obratu všech smluv provozovatele.

Druhý krok předpokládá, že Očekávání jsou získávána rovnocenně za rok a jednotku (historického) zisku / obratu. Potom lze počítat:

$$\text{Průměrná Očekávání za jednotku zisku resp. obratu za rok} = \frac{(\text{Očekávání z regulovaných služeb ve výchozím roce})}{\sum [(\text{zisk resp. obrat ve výchozím roce})_n \times (\text{zbývající roky smlouvy})_n],}$$

kde n je číslo dané smlouvy.

Přidělení Očekávání pro danou smlouvu je poté:

$$\text{Přidělená Očekávání ve výchozím roce} = (\text{Průměrná Očekávání na jednotku zisku resp. obratu za rok}) \times (\text{zisk ve výchozím roce}) \times (\text{zbývající délka smlouvy})$$

V případě, že má provozovatel určité smlouvy na dobu neurčitou, potom by měl být zisk / obrat z těchto smluv připočten k zisku / obratu z neregulovaných činností. Tento přístup předpokládá, že časově omezené smlouvy jsou hlavním prvkem v obchodní činnosti provozní společnosti a v podstatě zajišťuje návratnost Očekávání spojenou s dalšími činnostmi provozovatele po stejné celkové časové období.

1.2 Regulatorní hodnota majetku

1.2.1 Úprava ReHoM o inflaci

Úpravu ReHoM o inflaci lze provést pouze v případě plné aplikace HM (včetně Očekávání).

Následující údaje za historické roky jsou vstupy v běžných cenách:

- historické investice do nového provozního a infrastrukturního majetku;
- příjem z historického odprodeje majetku;
- historické údaje o obratu, provozních nákladech a zásobách, a
- zisk (po zdanění), bez zisku z akcií v dceřiných společnostech a finančních investic a jakýchkoliv mimořádných položek.

Historické údaje se navyšují o inflaci následovně. Model II nejdříve počítá čistou hodnotu příslušného majetku jako prvku ReHoK v cenové úrovni roku, kdy byl pořízen. Poté zvýší tuto čistou hodnotu cenovým indexem za běžný rok, děleno cenovým indexem roku, kdy byl majetek pořízen. Dále je nutné zvýšit o inflaci odpisy historicky pořízeného majetku, který ještě nebyl zcela odepsán. Model II provádí toto zvýšení stejným způsobem.

Cenovým indexem používaným pro tyto korekce je index spotřebitelských cen, který zveřejňuje Český statistický úřad. Index spotřebitelských cen (spíše než index cen výrobců nebo jiné indexy) se používá proto, že poskytuje správnější korekci „kupní síly“ peněz, než ostatní indexy a nejlépe tak slouží pro korekci hodnoty investice. Tento přístup je v souladu s regulačním postupem na základě udržování finančního kapitálu, což je standardní přístup používaný v mnoha zemích a ochraňující investory proti rizikům technologických změn, zastarávání a „zamrzlých investic“ (angl. „stranded investments“).

Tyto úpravy se provádějí od vstupu dominantního investora z důvodu, že případný rozdíl mezi historickou (účetní) hodnotou z doby pořízení a současnou reprodukční hodnotou majetku je zahrnut do ceny transakce při akvizici podílu – dává příčinu vzniku Očekávání a to je zahrnováno jinde do hodnoty ReHoK.

1.2.2 Přidělení ReHoM

Dalším využitím HM je výpočet poměru pro přidělení majetku dané službě. Stejně jako Očekávání i Regulatorní hodnota majetku (ReHoM) je vyjádřena pro provozovatele jako celek. Teprve následně (jako vstup do ZM) je třeba provést přidělení ReHoM dané službě. To připadá v úvahu ve dvou variantách:

- 1) Přidělení hodnoty provozního majetku – obdobně jako u Očekávání je třeba přidělit nejprve část majetku náležící regulovaným službám, poté konkrétní smlouvě a nakonec dané službě (pitná / odpadní voda).
- 2) Přidělení hodnoty infrastrukturního majetku – Model II předpokládá přímý příčinný vztah mezi infrastrukturním majetkem a konkrétní službou (ČOV je přímo přiřaditelná smlouvě a službě odpadní vody). Proto není třeba zvláštního algoritmu pro toto přidělení.

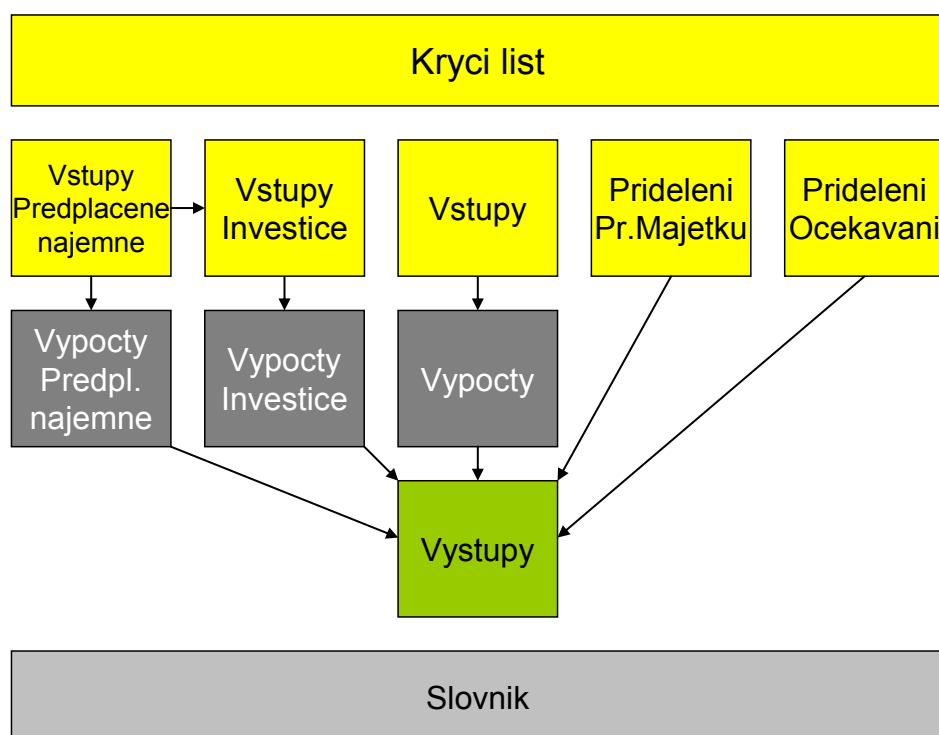
Pro přidělení provozního majetku (ad 1) v Modelu II – HM je umožněno použít v prvním kroku (přidělení regulované činnosti) vedle zisku (jako u přidělování Očekávání) také metody dle obratu. Po rozdělení na provozní majetek využívaný při regulovaných a neregulovaných činnostech lze konkrétní smlouvě a dané službě přidělit majetek nejen dle zisku a obratu, ale také dle objemu (bez vztahu na zbývající délku smlouvy).

2 UŽIVATELSKÁ ČÁST

2.1 Struktura Historického modulu

HM se skládá z 11 listů. Tři jsou listy vstupů (list „Vstupy“, list „Vstupy Investice“ a list „Vstupy Předplacené nájemné“), dva listy přidělování (list „Přidělení Pr.Majetku“ a list „Přidělení Očekávání“), tři listy výpočtů (list „Výpočty“, list „Výpočty Investice“ a list „Výpočty Předpl.nájemné“ – z přednastavení skryté), jeden list výstupů (list „Výstupy“) a pak dva listy funkční (list „Krycí list“ a list „Slovník“ – ten druhý je z přednastavení skrytý).

Obrázek 3: Struktura HM

Listy vstupů obsahují veškeré vstupní informace potřebné k výpočtu Očekávání a navýšení majetku o inflaci. V listech přidělení je potřeba učinit některá předvolení. Výstupy obsahují výhradně data vstupující do ZM.

2.2 Průvodce jednotlivými listy

2.2.1 Vstupy

Tabulka 7: List „Vstupy“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
E6	Výchozí rok	rok	Údaj je přebíráán ze ZM.	ZM
E7	Rok vstupu dominantního investora	rok	Zadáva se informace k datu, kdy osoba, která nyní ovládá provozovatele (nebo která má největší vlastnický podíl v provozní společnosti – tzv. „dominantní investor“), získala první podíl v provozní společnosti.	Výkazy a účty provozovatele a / nebo dominantního investora
E9	Částka placená dominantním investorem	tis. Kč (běžné ceny)	Tato částka se používá k výpočtu případných počátečních Očekávání.	(Účty) dominantního investora
E10	Koupený podíl základního kapitálu provozní společnosti	%	Tato částka se používá k výpočtu případných počátečních Očekávání.	(Účty) dominantního investora
E11	Vlastní kapitál dle rozvahy (na konci roku PŘED KOUPÍ)	tis. Kč (běžné ceny)	Tato částka se používá k výpočtu případných počátečních Očekávání.	Rozvaha v zákonem stanoveném formátu
E14	Provozní majetek	tis. Kč (běžné ceny)	Provozní majetek ve vlastnictví provozovatele ke konci roku před vstupem dominantního investora.	Účetní informační systém provozovatele (musí být konzistentní s rozvahou v zákonem stanoveném formátu)
E15	Infrastrukturní majetek – vodné pro danou smlouvu	tis. Kč (běžné ceny)	Infrastrukturní majetek ve vlastnictví provozovatele ke konci roku před vstupem dominantního investora.	Účetní informační systém provozovatele (musí být konzistentní s rozvahou v zákonem stanoveném formátu)

Tabulka 7: List „Vstupy“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
E16	Infrastrukturní majetek – stočné pro danou smlouvu	tis. Kč (běžné ceny)	Infrastrukturní majetek ve vlastnictví provozovatele ke konci roku před vstupem dominantního investora.	Účetní informační systém provozovatele (musí být konzistentní s rozvahou v zákonem stanoveném formátu)
E17	Infrastrukturní majetek – jiná infrastruktura	tis. Kč (běžné ceny)	Infrastrukturní majetek ve vlastnictví provozovatele ke konci roku před vstupem dominantního investora.	Účetní informační systém provozovatele (musí být konzistentní s rozvahou v zákonem stanoveném formátu)
řádek 23	Částka zaplacená (obdržená) dominantním investorem v daném roce	tis. Kč (běžné ceny)	Částky placené průběžně pro koupi (nebo případně obdržené za odprodej) podílů v provozní společnosti. V případě odprodeje se zadává záporná částka. Zde se zadávají i případné částky placené provozní společností za koupi vlastních akcií. Tyto částky se používají pro výpočet případné změny ve výši počátečních Očekáváníí.	(Účty) dominantního investora, případně provozovatele
řádek 24	Koupený podíl základního kapitálu provozní společnosti	%	Zde se zadávají podíly provozní společnosti průběžně koupené (nebo odprodané) – informace nutné k výpočtu případných změn ve výši počátečních Očekáváníí. V případě prodeje se zde zadává podíl se záporným znaménkem.	(Účty) dominantního investora, případně provozovatele
řádek 25	Vlastní kapitál dle rozvahy (na konci roku PŘED KOUPI)	tis. Kč (běžné ceny)	Průběžné informace nutné k výpočtu případných změn ve výši počátečních Očekáváníí – je nutno zadat pouze v letech, kdy dochází k nějaké transakci (tj. v letech, kdy je vstup v řádku 24 nebo 25).	(Účty) dominantního investora, případně provozovatele
řádek 26	Koupě vlastních akcií? (PRAVDA nebo NEPRAVDA)	-	V případě, že daná transakce je v podobě koupě vlastních akcií (podílů), se zde zadává „PRAVDA“, jinak hodnota zůstává „NEPRAVDA“.	(Účty) dominantního investora, případně provozovatele
řádek 32	Úbytky – ZH odprodaného majetku	tis. Kč (běžné ceny)	Tyká se pouze odprodeje majetku, který již byl ve vlastnictví provozní společnosti v době vstupu dominantního investora.	Účetní informační systém provozovatele
řádek 33	Roční odpisy původního majetku (bez investic)	tis. Kč (běžné ceny)	Jedná se o skutečné odpisy majetku, který již byl ve vlastnictví provozní společnosti v době vstupu dominantního investora.	Účetní informační systém provozovatele

Tabulka 7: List „Vstupy“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádky 37, 42 a 47			Analogicky k řádce 32, pouze pro infrastrukturní majetek.	
řádky 38, 43 a 48			Analogicky k řádce 33, pouze pro infrastrukturní majetek.	
řádek 50	Celkový příjem z prodeje majetku	tis. Kč (běžné ceny)	Jedná se o skutečný příjem z odprodeje veškerého majetku (včetně pozdějších investic)!	Účetní informační systém provozovatele
řádek 54	Historický celkový obrat	tis. Kč (běžné ceny)	Nutný vstup pro výpočet historického pracovního kapitálu.	Účetní informační systém provozovatele
řádek 55	Historické celkové provozní náklady	tis. Kč (běžné ceny)	Nutný vstup pro výpočet historického pracovního kapitálu.	Účetní informační systém provozovatele
řádek 56	Celkové zásoby (pro provozní spol. jako celek)	tis. Kč (běžné ceny)	Nutný vstup pro výpočet historického pracovního kapitálu.	Účetní informační systém provozovatele
řádek 65	Historická úprava VaPNaKu z důvodu rizik	Bazické body (100 bazických bodů = 1%)	Jakoukoliv úpravu je potřeba odůvodnit. Maximální odchylka je + / - 100 bazických bodů.	Argumentace provozovatele
řádek 67	Skutečný historický zisk po zdanění	tis. Kč (běžné ceny)	Hodnoty je třeba zadat za provozovatele jako celek, nejen za smlouvu upravenou tímto modelem. Tyto hodnoty se používají k výpočtu celkové změny Očekávání.	Výkaz zisků a ztrát provozovatele
řádek 68	Mínus: zisk z finančního majetku	tis. Kč (běžné ceny)	Je nutné vyplnit záporné číslo pro zisk z celkového finančního majetku provozovatele.	Výkaz zisků a ztrát provozovatele
řádek 71	Snížení Očekávání - uživ. vstup (vložit jako zápornou hodnotu)	tis. Kč (běžné ceny)	Tato položka umožňuje snížení historických Očekávání o libovolnou hodnotu. Lze ji využít pouze na základě řádného odůvodnění (např. pokud může dominantní investor poskytnout dostatečné důkazy o explicitní dohodě (např. s vlastníkem), která vyžaduje nižší zisky během omezeného období – viz kapitola 1.1.1 v Části B).	Argumentace provozovatele

Tabulka 7: List „Vstupy“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
řádky 76 a 81	Roční provozní náklady - včetně neovlivnitelných	tis. Kč (běžné ceny)	Hodnoty je třeba zadat za provozovatele jako celek (zvlášť pro pitnou a odpadní vodu), nejen za smlouvu regulovanou tímto modelem. Tyto náklady zahrnují nájemné, ale nezahrnují odpisy a finanční náklady. Hodnoty se používají jak k výpočtu úspor ze zvýšené účinnosti, tak i k výpočtu pracovního kapitálu.	Historické údaje provozovatele – cenové kalkulace (skutečnost za daný rok)
řádky 77 a 82	Neovlivnitelné roční provozní náklady celkem	tis. Kč (běžné ceny)	Hodnoty je třeba zadat za provozovatele jako celek (zvlášť pro pitnou a odpadní vodu), nejen za smlouvu regulovanou tímto modelem. Neovlivnitelné náklady jsou pouze : <ul style="list-style-type: none"> Nájemné Náklady na odběr surové vody a podzemní vody Náklady na vodu převzatou Náklady na čištění u třetích osob 	Historické údaje provozovatele – cenové kalkulace (skutečnost za daný rok)
řádky 78 a 83	Roční objem dodané / odvedené pitné / odpadní vody (celkem)	tis. Kč (běžné ceny)	Hodnoty je třeba zadat za provozovatele jako celek (zvlášť pro pitnou a odpadní vodu), nejen za smlouvu regulovanou tímto modelem. Hodnoty se používají k výpočtu úspor ze zvýšené účinnosti.	Historické údaje provozovatele – cenové kalkulace (skutečnost za daný rok)
D87	Celkový počet smluv provozovatele	počet	Je třeba vyplnit všechny smlouvy provozovatele z regulované činnosti. Tento údaj je přenášen do listů přidělení, kde jsou zadány smlouvy dále specifikovány.	Evidence provozovatele
C90:L189	Jednotlivé smlouvy	data	K pořadovému číslu je přiřazen údaj o vlastníkově, pro kterého je smlouva provozována a referenční číslo dané smlouvy.	Evidence provozovatele

2.2.2 Přidělení Provozního Majetku

Tabulka 8: List „Přidělení Pr.Majetku“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
(přepínač) E5	Přidělení Provozního majetku reg. činností na základě	-	Tento přepínač umožní uživateli zvolit, zda chce přidělovat Provozní majetek mezi regulované a neregulované činnosti na základě zisku či obrátu. Zvolenou možnost musí Provozovatel dodržet pak u všech svých smluv upravovaných Modelem II.	Rozhodnutí provozovatele
(přepínač) E7	Přidělení Provozního majetku dané smlouvě na základě	-	Tento přepínač umožní uživateli zvolit, zda chce přidělovat Provozní majetek mezi smlouvy v rámci regulovaných činností na základě zisku, obrátu či objemu. Zvolenou možnost musí Provozovatel dodržet pak u všech svých smluv upravovaných Modelem II.	Rozhodnutí provozovatele
E10, E11	Číslo relevantní smlouvy	pořadové číslo	Zde je třeba vyplnit číslo smlouvy, pro kterou je zpracováván tento model. Při vyplnění údajů za celého Provozovatele lze pouze měněním čísel v těchto buňkách a ukládáním variant dosáhnout zpracování HM pro všechny smlouvy.	Dle zpracovávané smlouvy
řádek 20	Neregulované činnosti	tis. Kč (běžné ceny)	Vyplňují se zde údaje o zisku resp. obrátu (dle přepínače E5 a nadpisu v J18) neregulovaných činností – činností, které nejsou předmětem věcného usměrňování cen.	Účetní informační systém provozovatele
řádek 21	Finanční majetek	tis. Kč (běžné ceny)	Požadovaný údaj se týká finančního zisku resp. obrátu z finanční činnosti.	Výkaz zisků a ztrát provozovatele
řádek 22	Mimořádné činnosti	tis. Kč (běžné ceny)	Vyplnit údaje o zisku resp. obrátu z činností, které je záhodno z neregulovaných činností vyloučit. Jedná se o prvky neobvyklé, jednorázové či nahodilé. Např. se může jednat o jednorázový odprodej majetku, nebo živelnou pohromu. Společně s výsledky za finanční majetek tyto snižují výstup za neregulovanou činnost celkem.	Účetní informační systém provozovatele
řádek 24	Zisk / Obrat z regulovaných činností	tis. Kč (běžné ceny)	Je třeba zadat celkový zisk či obrat z regulovaných činností. Při shodě kritéria by mělo odpovídat výstupu za všechny smlouvy z regulovaných činností.	Účetní informační systém provozovatele
G31:L130	Zisk / Obrat / Objem	tis. Kč / tis. m ³	Do vyřazených polí daných smluv je třeba vyplnit údaje o zvoleném kritériu (Zisk / Obrat / Objem) za poslední tři roky, vždy zvlášť za službu pitné a odpadní vody.	Výkaz zisků a ztrát provozovatele

2.2.3 Přidělení Očekávání

Tabulka 9: List „Přidělení Očekávání“

Buňka(y)	Požadované vstupní údaje	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
(přepínač) E6	Přidělení Očekávání na základě	-	Tento přepínač umožní uživateli zvolit, zda chce přidělovat Očekávání mezi jednotlivé smlouvy na základě zisku či obrátu. Zvolenou možnost musí Provozovatel dodržet pak u všech svých smluv upravovaných Modelem II.	Rozhodnutí provozovatele
E10, E11	Číslo relevantní smlouvy	pořadové číslo	Zde je třeba vyplnit číslo smlouvy, pro kterou je zpracováván tento model. Při vyplnění údajů za celého Provozovatele lze pouze měněním čísel v těchto buňkách a ukládáním variant dosáhnout zpracování HM pro všechny smlouvy.	Dle zpracovávané smlouvy
řádek 20	Neregulované činnosti	tis. Kč (běžné ceny)	Vyplňují se zde údaje o ziskovosti neregulovaných činností činnosti, které nejsou předmětem věcného usměrňování cen.	Účetní informační systém provozovatele
řádek 21	Finanční majetek	tis. Kč (běžné ceny)	Požadovaný údaj se týká finančního zisku.	Výkaz zisků a ztrát provozovatele
řádek 22	Mimořádné činnosti	tis. Kč (běžné ceny)	Vyplnit údaje o zisku z mimořádných činností. Společně se ziskem za finanční majetek tento snižuje zisk za neregulovanou činnost celkem. Jedná se o prvky neobvyklé, jednorázové či nahodilé. Např. se může jednat o jednorázový odprodej majetku, nebo živelnou pohromu.	Účetní informační systém provozovatele
řádek 24	Zisk z regulovaných činností	tis. Kč (běžné ceny)	Je třeba zadat celkový zisk z regulovaných činností.	Účetní informační systém provozovatele
G31:L130	Zisk / Obrat	tis. Kč	Do vyžlucených polí daných smluv je třeba vyplnit údaje o zvoleném kritériu (Zisk / Obrat) za poslední tři roky, vždy zvlášť za službu pitné a odpadní vody.	Výkaz zisků a ztrát provozovatele

2.2.4 Výstupy

Tabulka 10: List „Výstupy“

Buňka(y)	Výstupní údaje pro ZM	Jednotky	Poznámky	Zdroj údajů
E6, E7	Zbývajících Očekávání	tis. Kč (stálé ceny)	Tyto hodnoty vstupují do ZM do listů „Vstupy V/S“ do buňky E74.	HM
E13, E18	Vstupní ReHoM – infrastrukturní majetek	tis. Kč (stálé ceny)	Tyto hodnoty vstupují do ZM do listů „Vstupy V/S“ do buňky E33.	HM
řádky 14 a 19	Účetní odpisy stávajícího (infrastrukturního) majetku	tis. Kč (stálé ceny)	Tyto hodnoty vstupují do ZM do listů „Vstupy V/S“ do řádku 35.	HM
řádky 15 a 20	Regulatorní odpisy stávajícího (infrastrukturního) majetku	tis. Kč (stálé ceny)	Tyto hodnoty vstupují do ZM do listů „Vstupy V/S“ do řádku 37.	HM
E24	Vstupní ReHoM – provozní majetek	tis. Kč (stálé ceny)	Tato hodnota vstupuje do ZM do listu „Společne vstupy“ do buňky E25.	HM
řádek 25	Účetní odpisy stávajícího (provozního) majetku	tis. Kč (stálé ceny)	Tyto hodnoty vstupují do ZM do listu „Společne vstupy“ do řádku 27.	HM
řádek 26	Regulatorní odpisy stávajícího (provozního) majetku	tis. Kč (stálé ceny)	Tyto hodnoty vstupují do ZM do listu „Společne vstupy“ do řádku 29.	HM
řádky 29 a 30	Přidělení provozního majetku na danou službu	%	Tyto hodnoty vstupují do ZM do listu „Vstupy V/S“ do řádku 68.	HM
řádky 34 a 35	Zbývajících předplacené nájemné	tis. Kč (stálé ceny)	Tyto hodnoty vstupují do ZM do listu „Vstupy V/S“ do řádku 72.	HM

2.2.5 Vstupy Investice

Tento list vstupů je rozdělen do čtyř částí:

- 1) Provozní majetek
- 2) Infrastrukturní majetek – vodné pro danou smlouvu
- 3) Infrastrukturní majetek – stočné pro danou smlouvu
- 4) Infrastrukturní majetek – jiná infrastruktura

Tyto části obsahují vždy na prvním řádku (5, 74, 143, 212) pole k vyplnění investic v daných letech. Tyto investice je třeba zadávat v běžných cenách tak, jak vznikaly v minulých letech (pro zpřehlednění mají buňky vstupů dva odstíny).

Po vyplnění investice v nějakém roce se objeví řádek v oddílu Odpisy a Odprodej v řádku příslušného roku. Tyto hodnoty se zadávají taktéž v běžných cenách oněch minulých let plus deset let do budoucnosti (pro ZM). To vše vstupuje do výpočtového listu („Výpočty Investice“), kde je spočítáno přecenění investic realizovaných od vstupu dominantního investora do současnosti.

2.2.6 Vstupy Předplacené nájemné

Obdobně jako u listu Vstupy Investice, i zde jsou první řádky (5, 40, 75) vztaženy k jednotlivým rokům v záhlaví. Po vyplnění platby předplaceného nájemného v některém z roků jedné z kategorií se objeví řádek k vyplnění splátkového kalendáře v následujících letech. Vstupy je třeba zadávat v běžných cenách, HM pak vstup upraví a vypočte hodnotu zbývajících předplaceného nájemného pro Výchozí rok a roky následující (ve stálých cenách Výchozího roku – viz list „Výstupy“, řádky 34 a 35).

Předplacené nájemné je třeba rozčlenit do kategorií služeb pitné a odpadní vody (zpracovávané smlouvy) a dále pak vyčlenit předplacený nájem pro jiné smlouvy. Uplatnění přepočtu Předplaceného nájemného o inflaci lze pouze v případě plné aplikace HM (včetně výpočtu Očekávání).

3 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Prvky ReHoK	7
Tabulka 2: Listy Modelu II.....	13
Tabulka 3: List „Společné vstupy“	15
Tabulka 4: List „Nájemné V/S“	17
Tabulka 5: List „Vstupy V/S“	19
Tabulka 6: List „Souhrn“	23
Tabulka 7: List „Vstupy“	30
Tabulka 8: List „Přidělení Pr.Majetku“	34
Tabulka 9: List „Přidělení Očekávání“	35
Tabulka 10: List „Výstupy“	36